

جمهوری اسلامی ایران

مدیریت حوزه علمیه استان قم

رساله علمی سطح ۳

فناوری های نوین اطلاعاتی ، ارتباطی و تأثیرات آن بر سبک زندگی خانوادگی

استاد راهنما: حجت الاسلام و المسلمین دکتر غلامرضا پرهیزگار

استاد مشاور: حجت الاسلام و المسلمین دکتر نورا... نوری

محقق: محمد جواد آذرمی

سال ۱۳۹۷

چکیده

پژوهش حاضر به هدف تعیین رابطه میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و شبکه‌های فارسی زبان ماهواره با عملکرد خانواده، روابط فرازناشویی، هرزه‌نگاری به‌عنوان سه شاخص سبک زندگی انجام شد. بدین‌منظور ۱۲۰ نفر از مردان و زنان متأهل از دو منطقه ۱۳ و ۲۱ تهران به‌صورت در دسترس انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق‌ساخته هرزه‌نگاری، روابط فرازناشویی، میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و ماهواره‌ای فارسی زبان و عملکرد خانواده تکمیل و با روش توصیفی از نوع ضریب همبستگی و رگرسیون تحلیل شدند. نتایج نشان داد که حضور در شبکه‌های اجتماعی و تماشای برنامه‌های شبکه‌های فارسی زبان ماهواره پیش‌بینی‌کننده هرزه‌نگاری و روابط فرازناشویی جنسی است. شبکه‌های اجتماعی با میزان هرزه‌نگاری ($p < 0/01, r = 0/32$) و روابط فرازناشویی ($p < 0/01, r = 0/45$) رابطه مثبت معناداری دارد. با حضور بیشتر در شبکه‌های اجتماعی و تماشای برنامه‌های ماهواره احتمال درگیر شدن فرد در روابط فرازناشویی و رفتارهای هرزه‌نگارانه در او افزایش پیدا می‌کند. همچنین بین میزان تماشای شبکه‌های فارسی زبان ماهواره با هرزه‌نگاری ($p < 0/01, r = 0/32$)، و روابط فرازناشویی ($p < 0/01, r = 0/32$) رابطه مثبت معناداری وجود دارد. هر چقدر میزان تماشای برنامه‌های شبکه‌های فارسی زبان ماهواره بیشتر باشد، گرایش افراد به هرزه‌نگاری و روابط فرازناشویی نیز بیشتر است.

نتایج رگرسیون نیز نشان داد، حضور در شبکه‌های اجتماعی پیش‌بینی‌کننده قوی‌تری برای روابط فرازناشویی و تماشای برنامه‌های فارسی زبان ماهواره به نحو قوی‌تری پیش‌بینی‌کننده هرزه‌نگاری است. به عبارت دیگر حضور در شبکه‌های اجتماعی بستر مناسب‌تری را برای برقراری روابط صمیمانه خارج از چهارچوب خانواده فراهم می‌کند.

کلیدواژه: فناوری‌های نوین، شبکه‌های اجتماعی، شبکه‌های فارسی زبان ماهواره، سبک زندگی خانوادگی

فهرست مطالب

فصل اول.....	۱
مفاهیم و کلیات.....	۱
۱-۱ بیان مساله و تعیین قلمرو آن.....	۲
۱-۲ اهمیت و ضرورت پژوهش.....	۹
۱-۳ اهداف پژوهش.....	۱۰
۱-۴ سوالات تحقیق.....	۱۱
۱-۴-۱ سؤال اصلی:.....	۱۱
۱-۴-۲ سؤالات فرعی:.....	۱۱
۱-۵ فرضیه تحقیق:.....	۱۱
۱-۶ پیشینه تحقیق.....	۱۲
۱-۶-۱ پیشینه پژوهش داخلی.....	۱۲
۱-۶-۲ پیشینه خارجی.....	۱۴
۱-۷ تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای پژوهش.....	۱۶
۱-۸ برخی از مصادیق شبکه‌های اجتماعی تلفن همراه.....	۱۸
۱-۸-۱ واتس‌آپ.....	۱۹
۱-۸-۲ تلگرام.....	۲۱
۱-۸-۳ گونه‌های دیگر شبکه‌های اجتماعی.....	۲۲
۱-۸-۴ فیس‌بوک.....	۲۲
۱-۸-۵ فلیکر.....	۲۴
فصل دوم.....	۲۶
چارچوب نظری تحقیق.....	۲۶
۱-۲ تاریخچه شکل‌گیری فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی (شبکه‌های اجتماعی و ماهواره ای).....	۲۷

- ۳۲-۱-۲ تاریخچه وب سایت های شبکه اجتماعی.....
- ۳۳-۲-۲ نگاهی به نظریه های جامعه شناسی و آسیب شناسی فناوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی.....
- ۳۵-۲-۲ شبکه های اجتماعی؛ محلی برای رهایی از تنش های فردی و بین فردی.....
- ۳۶-۲-۲ روابط فرا زناشویی.....
- ۳۷-۲-۲-۱ انواع خیانت.....
- ۳۸-۲-۲-۲ خیانت در دنیای مجازی و اینترنت (روابط خارج از زناشویی در دنیای امروزی).....
- ۳۹-۲-۲-۳ علل خیانت.....
- ۴۲-۲-۳-۴ آسیب های خیانت.....
- ۴۴-۲-۲-۵ تفاوت های زنان و مردان در مورد نگرش و واکنش به خیانت.....
- ۴۵-۲-۳ تعریف خانواده.....
- ۴۷-۲-۳-۱ کارکرد خانواده.....
- ۴۹-۲-۳-۲ حل مساله.....
- ۵۰-۲-۳-۱ ارتباطات.....
- ۵۱-۲-۳-۲ نقش ها.....
- ۵۱-۲-۳-۳ پاسخ گویی عاطفی.....
- ۵۲-۴-۲ خانواده در سبک زندگی اسلامی ایرانی با تاکید بر آیات و روایات.....
- ۵۷-۴-۲-۱ اهمیت به تشکیل خانواده.....
- ۵۸-۴-۲-۲ فواید ازدواج.....
- ۵۸-۴-۲-۳ ارتباط با همسر:.....
- ۶۲-۳-۱-۳ مهرورزی به خانواده و صله رحم.....
- ۶۴-۳-۲-۲ سبک زندگی خانوادگی در فرهنگ غرب.....
- ۶۶-۳-۳-۲ خانواده در سبک زندگی غربی و مقایسه آن با سبک زندگی اسلامی-ایرانی.....
- ۶۸- فصل سوم.....
- ۶۸- روش پژوهش.....

۱-۳	روش پژوهش	۶۹
۲-۳	جامعه آماری	۶۹
۳-۳	نمونه و روش نمونه‌گیری	۶۹
۴-۳	روش گردآوری اطلاعات	۷۰
۵-۳	ابزار پژوهش	۷۰
۱-۵-۳	مقیاس عملکرد خانواده	۷۰
۲-۵-۳	پرسشنامه محقق ساخته هرزه نگاری	۷۵
۳-۵-۳	پرسشنامه محقق ساخته روابط فرازناشویی	۷۶
۴-۵-۳	پرسشنامه محقق ساخته میزان استفاده از شبکه‌های فارسی زبان ماهواره و شبکه‌های اجتماعی	۷۸
۶-۳	روش اجرا	۸۰
۷-۳	روش تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش	۸۰
	فصل چهارم	۸۱
	تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش	۸۱
	یافته‌های توصیفی	۸۲
۲-۴	آزمون‌های استنباطی برای آزمون فرضیه‌های پژوهش	۸۶
	فصل پنجم	۹۶
	نتیجه‌گیری	۹۷
	پیشنهادات	۱۰۱
	منابع فارسی	۱۰۳
	منابع انگلیسی	۱۰۸

فهرست جدول

- جدول ۱: مراحل رشد و تکامل شبکه های اجتماعی ۲۹
- جدول ۴-۱: شاخص های توصیفی سطح تحصیلات گروه نمونه ۸۲
- جدول ۴-۲: فراوانی و درصد شغل گروه نمونه ۸۳
- جدول ۴-۲: توزیع فراوانی تعداد فرزند در بین شرکت کنندگان ۸۴
- جدول ۴-۳: شاخص های توصیفی دو گروه در متغیرهای پژوهش ۸۵
- جدول ۴-۴: آزمون کلمگروف اسمیرنوف برای بررسی بهنجاری متغیرهای پژوهش ۸۷
- جدول ۴-۵: مقدار تولرانس و **MF** برای بررسی مفروضه هم خطی های چندگانه ۸۸
- نتایج جدول ۴-۶: ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش با میزان استفاده از شبکه های اجتماعی ۸۹
- جدول ۴-۷: خلاصه تحلیل رگرسیون چندمتغیره برای پیش بینی هزینه نگاری براساس متغیرهای پژوهش ۹۰
- جدول ۴-۸: ضرایب رگرسیون حضور در شبکه های اجتماعی و تماشای برنامه های شبکه های فارسی زبان ماهواره با روابط فرازناشویی ۹۱
- جدول ۴-۹: خلاصه تحلیل رگرسیون چندمتغیره برای پیش بینی هزینه نگاری براساس متغیرهای پژوهش ۹۱
- جدول ۴-۹: ضرایب رگرسیون حضور در شبکه های اجتماعی و تماشای برنامه های شبکه های فارسی زبان ماهواره با هزینه نگاری ۹۲
- جدول ۴-۱۰: خلاصه تحلیل رگرسیون چندمتغیره برای پیش بینی روابط فرازناشویی براساس متغیرهای پژوهش ۹۳
- جدول ۴-۱۱: ضرایب رگرسیون حضور در شبکه های اجتماعی و تماشای برنامه های شبکه های فارسی زبان ماهواره با روابط فرازناشویی ۹۴
- جدول ۴-۱۲: خلاصه تحلیل رگرسیون چندمتغیره برای پیش بینی الگوهای ارتباطی خانواده براساس متغیرهای پژوهش ۹۵

فهرست نمودار

نمودار سطح تحصیلات گروه نمونه در نمودار ۴-۱ آورده شده است..... ۸۳

نمودار ۴-۲ فراوانی نوع شغل گروه نمونه..... ۸۴